

Ekologická stopa ovlivňuje výběr vánočních dárků.

Dárky z internetu platí kartou už dvě třetiny lidí

- 34 % Čechů neřeší udržitelnost vánočních dárků
- 29 % plánuje věnovat svým blízkým ručně vyrobený dárek
- Dvě třetiny nakupují dárky na internetu a jenom 67 % je platí na internetu kartou
- 48 % lidí si Vánoce spojuje se šilenstvím, 56 % s pohádkami a 23 % se stresem
- Kapra na štědrovečerní večeři má méně než polovina domácností

Stejně jako se svět zaobírá přemírou plastů v oceánech a v kavárnách pomalu ubývají brčka do pití, zajímá ekologická udržitelnost Čechy také při nakupovaných vánočních dárků. Zjistil to průzkum, který si v říjnu nechala vypracovat společnost Twisto. Ta nabízí platební aplikaci s kartou Mastercard a procesy kolem placení významně zjednodušuje. Podle Twista udržitelnost při nákupech darů aktivně vyhledává 13 % Čechů, zastoupených převážně věkovým rozmezím 18 – 44 let a s vysokoškolským vzděláním. Necelá polovina (49 %) lidí nicméně ekologickou variantu zvolí, pokud má na výběr. A pouze třetina třetina (38 %) ji pak podle svých slov neřeší vůbec. Vánoce bez dárků zažijí jen 4 % oslovených a 29 % věnuje svým blízkým alespoň jeden ručně vyrobený dárek. Průzkum pro Twisto zpracovala společnost Behavio Labs, probíhal online a zúčastnil se jej reprezentativní vzorek 650 lidí.

“Češi podle průzkumu udržitelnost dárků začínají řešit, a nejvíce se o ni zajímají ženy než muži. Průzkum nám nicméně pomohl lépe nahlédnout pod pokličku i jiných nákupních zvyklostí před Vánoci,” říká Michal Šmída, zakladatel a CEO společnosti Twisto, která mimo jiné umožňuje nakupovat v e-shopech s platbou až po doručení a prohlédnutí zboží. *“Nejzajímavější zjištění pro nás je, že již dvě třetiny Čechů nakupují alespoň část dárků na internetu. Roste také důvěra v internetové platby, kdy platit kartou online vyloženě odmítá pouze třetina dotázaných – 67 % lidí plánuje část dárků platit právě online kartou. Mezi Čechy se také stále drží ve zbytku světa prakticky vyhynulá dobírka, tu při nákupu alespoň jednoho dárku zvažuje využít 37 % lidí,”* dodává Šmída.

Doručení domů boduje, zbytek odradí poštovné a čekání

Z průzkumu dále vyplývá, že většina nakupujících si nechává objednaný dárek doručit (76 %), zatímco jen 24 % si ho vyzvedne osobně. Ty, kteří si dárky spíše vyzvedávají, odradí od doručení nečastěji vysoké poštovné (69 %), polovinu pak čekání na kurýra během dne (56 %), čtvrtinu délka čekání na dodávku (27 %) a pětina chce dárek nejdřív vidět osobně (18 %). Doprovaci nedůvěřuje 13 % dotázaných.

Ženy a starší nakupují dříve, utratíme v průměru do 7 tisíc

“Není ani velkým překvapením, že obchodní centra praskají ve švech zejména několik dní před Vánoci. 13 % lidí přiznává, že dárky nechává na poslední chvíli,” říká Michal Šmída. Nejvíce lidí

(37 %) shání dárky během prosince. Průběžně během roku nakupují lidé spíše málo (jen 16 % ze všech oslovených respondentů), a pokud ano, jde spíše o ženy (20 % žen oproti 12 % mužů). Ženy nakupují dříve než muži, starší dříve než mladší ročníky. Loni průměrně člověk za všechny dárky dohromady utratil do 7 tis. Kč (6 659 Kč, tj. 512 Kč za dárek), letos lidé plánují obětovat téměř o stokrát více.

Kdy kupují dárky

- Obecně nejvíc lidí (37 %) nakupuje “během prosince”, “na poslední chvíli” přes desetinu lidí (13 % ze všech, 18 % M, 8 % Ž).
- Ženy nakupují dříve než muži, starší nakupují dříve než mladší, SŠ s mat. dřív než VŠ i lidi bez mat. (“během roku” a “na podzim” vs. “během prosince” a “na poslední chvíli”). “Průběžně během roku” nakupuje menšina (16 % ze všech lidí), spíš ženy (12 % M vs. 20 % Ž), spíš starší než mladší lidé.
- Vánoce bez kupování dárků jsou výjimkou (4 % lidí).

Kdy nakupujete vánoční dárky?	Všichni	Muži	Ženy
průběžně během roku	16%	12%	20%
na podzim	29%	24%	35%
během prosince	37%	42%	32%
až na poslední chvíli	13%	18%	8%
až po Vánocích	1%	0%	1%
žádné nekupuji	4%	4%	4%

Útrata

- *medián* - polovina lidí loni za dárky utratila do 4 500 Kč
 - *průměrně* člověk loni za všechny dárky dohromady utratil do 7 tis. Kč (6 659 Kč, tj. 512 Kč/dárek), letos lidé plánují utratit v průměru téměř o stovku víc než loni (6 746 Kč, 519 Kč/dárek) - průměr je tažen nejbohatšími, kteří za dárky utratí desetitisíce

- Pětina provedla někdy vrácení nebo výměnu dárku
 - **Výměnu nebo vrácení dárku** u prodejce po Vánocích už někdy provedla pětina lidí (spíš muži, 24 % M, 17 % Ž, a vzdělanější lidé: 17 % bez mat., 20 % s mat., 25 % VŠ).
- 29 % lidí *daruje ručně vyrobené dárky*
 - **Ručně** vyrábělo dárky 29 % lidí (jeden dva dárky 13 % lidí, několik dárků 14 % lidí, skoro všechny dárky 2 % lidí).
- Lidé **radši vymýšlí** dárky **dětem** než dospělým (radši dětem 63 % lidí vs. radši dospělým 37 % lidí). Platí to tím spíš, čím starší člověk je (kromě seniorů 65+) - souvisí to zřejmě i s tím, že čím starší člověk, tím častěji dává dárky i dětem (vlastním nebo jiným), ne jen dospělým.
- **Ekologickou šetrnost** u darů řeší 13 % lidí (spíš lidi 18-44 let, spíš VŠ; “vybírají hlavně podle toho” nebo je to pro ně “jeden z faktorů při výběru”), 49 % ekologickou variantu “zvolí, když má na výběr”, ostatní lidé (38 %) to při výběru “fakt neřeší” (spíš to neřeší muži 45 % než ženy 30 %).

Platba online

- **Dvě třetiny** z těch, kdo nakupují aspoň část dárků na internetu, při nákupu na internetu **rovnou online zaplatí** (67 %). Druhý nejpoužívanější způsob platby je **dobírka** (37 %), až potom následuje **platba na prodejně** při vyzvednutí zboží objednaného online (31 % lidí). 23 % nakupujících na internetu zboží prohlíží v prodejně, ale **nakoupí ho online**, 17 % si vybírá online, ale jde si dárek prohlédnout a koupit na prodejně.
- **Většina si nechává objednaný dárek doručit (76 % vs. 24 % si vyzvedne osobně)**.
 - Ty, **kdo si dárky spíš vyzvedávají**, odrazuje hlavně vysoké poštovné (69 % z nich), **polovinu čekání na kurýra během dne** (56 %), čtvrtinu délka čekání, než dárek dodají (27 %), pětina chce dárek nejdřív vidět osobně (18 %), dopravci nedůvěřuje 13 % lidí.

Závěr:

Co si Češi spojují s Vánoci

- **Polovina** lidí si s Vánoci spojuje **náкупní šílenství** (48 %, spíš mladí 18-24 let...61 %) a **sledování pohádek** (56 %, pokles s rostoucím věkem). **Čtvrtina** lidí má s Vánoci spojený **stres** (23 %, víc lidí z měst) a **otravné reklamy** (24 %, spíš muži 30 % než ženy 18 %).

U 39 % lidí doprovází Vánoce radost (spíš ženy, mladší lidi než starší) nebo pohoda (44 %, spíš mladší než starší, M i Ž stejně). Pozitivní emoci z Vánoc mají častěji vysokoškoláci (vs. bez mat., s mat.) a ženy (vs. muži) - častěji než ostatní si s Vánoci spojují radost a pohodu.

Jak jejich Vánoce vypadají

- Třetina lidí (31 %) má “tradiční” Vánoce (kapr 46 %, cukroví 60 %, stromek v obýváku 74 % - cukroví a stromek s rostoucím věkem méně).

- Lidi je tráví nejčastěji s nejbližší rodinou (68 %), jen 5 % lidí je o samotě. Desetina (13 %) chodí na půlnoční mši.